

Jaká je Generace 2020?

Zajímavý psychologický výzkum prováděl mezi studenty Masarykovy univerzity do poloviny ledna Psychologický ústav Akademie věd ČR prostřednictvím ISu. Cílem projektu Generace 2020, jak byl výzkum nazván, je zkoumat přechodový životní bod mezi mladší dospělostí a střední dospělostí, a vytvořit tak psychologický profil současných dvacátníků.

„Lidé, které výzkum postihuje, vyrostli ve svobodě. Jsou sebevědomější, umějí jazyky, studovali v zahraničí a lze očekávat, že během několika let dosáhnou na významné společenské pozice,“ popisuje vzorek zkoumané populace psycholog Marek Blatný. Ilustrační foto: David Povolný.

Středem zájmu psychologů v tomto výzkumu je vnitřní stránka mladého člověka. Zejména jak se vyrovnává s různými životními nároky, ať už ve vztahu k partnerům, rodičům, škole nebo zaměstnání. Výzkumníky také zajímá existenciálně-duchovní vývoj. „V psychologii existuje celá řada velkých teorií, které se zabývaly celoživotním vývojem člověka, ale těch empirických důkazů – tedy poznatků od běžné populace – je stále málo,“ uvádí vedoucí projektu profesor psychologie na Filozofické fakultě MU Marek Blatný a dodává, že dostupná data o dospělých většinou pocházejí z výzkumů týkajících se profesí nebo z oblasti klinické a poradenské psychologie a terapie – tedy až od lidí, kteří jsou nuceni vyhledat nějakou formu psychosociální pomoci.

Jen na Masarykově univerzitě se díky zveřejnění výzkumu na vývěsce Informačního systému mohlo během dvou měsíců dostat k vyplnění dotazníku takřka tři tisíce studentů. A výzkum bude pokračovat i mezi studenty Univerzity Karlovy. „Takové reprezentativní množství a naše orientace na intrapsychické proměnné umožní vytvořit zajímavý psychologický profil generace, o kterou se bude za deset let opírat celá naše společnost,“ vysvětluje psycholog Blatný. Odtud také název výzkumu Ge-

nerace 2020. Tento letopočet označuje datum, kdy se generace současných dvacátníků ocitne v produktivním věku.

Do výzkumu byly zahrnuty všechny podstatné psychologické proměnné, které jsou v současné době známy. Dotazník obsahoval otázky na základní osobnostní rysy a na sebepojetí respondentů – tedy jak se lidé vnímají, jakou mají sebedůvěru. Dále otázky na hodnoty – jaké preferují v životě cíle a jak se chtějí realizovat. Součástí dotazníku byly i otázky na sociální kompetence respondentů, tedy jak si dokáží poradit v různých sociálních situacích a třeba zvládat zátěž a také, zda jsou šťastní a spokojeni a co je toho příčinou. A mnohé další.

Jaká je Generace 2020

Výsledky výzkumu ještě nejsou zdaleka zpracovány, nicméně podle Blatného je tato generace zajímavá především tím, že není poznamenána předchozím režimem, který zde vládl před rokem 1989. „Tito lidé vyrostli ve svobodě. Jsou sebevědomější, umějí jazyky, studovali v zahraničí a lze očekávat, že během několika let dosáhnou na velmi významné společenské pozice. Už z toho důvodu bylo na čas takový výzkum provést,“ doplňuje Blatný.

A proč zrovna zaměřeni na vysokoškolské studenty? Podle Blatného ne-

hraje tento fakt významnou roli. Faktem ale je, že jde o výzkumně dobře dostupný vzorek populace, a to i díky infrastruktuře Masarykovy univerzity. „Dalším faktorem je, že celá naše společnost spíše ke společnosti vzdělanosti. Jsem přesvědčen, že počet vysokoškoláků bude dál růst a jednoho dne nastane podobný stav jako třeba v USA, kde sedmdesát procent populace má aspoň nějakou formu vysokoškolského vzdělání,“ popisuje Blatný.

Projekt jako součást dlouhodobé studie

Celý projekt Generace 2020 má být součástí nové longitudinální studie, kterou Psychologický ústav AV ČR plánuje. „Stejných respondentů se budeme ptát za pět až sedm let a pak zase za dalších pět až sedm let. Zda-li se to podaří, bude záležet na ochotě a vstřícnosti těch lidí, kteří nám v této fázi výzkumu odpověděli a v poměrně velkém počtu přislíbili ochotu pokračovat. Všem jim za to rozhodně patří poděkování,“ uvedl psycholog Blatný. S dlouhodobými výzkumy tohoto typu má Psychologický ústav již své zkušenosti. Obdobná studie zde běží od roku 1961, a dává tak k dispozici osobnostní vývoj generace současných čtyřicátníků.